

การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

The Good Governance of School Administrators at Mitsaichon Group
Under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3

ฟาริด เจ๊ะแซะ

Farid Chesae

นักศึกษานิเทศศาสตร์ สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี

Master's degree student Education Administration Faculty of Education, Bangkokthonburi University

e-mail: 6353100103@bkkthon.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 และ 2) เปรียบเทียบระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ประชากรประกอบด้วยข้าราชการครู กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำนวน 91 คน กลุ่มตัวอย่างคือครูผู้สอนในโรงเรียนกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 กำหนดขนาดโดยใช้สูตรคำนวณของทาร์เนียมานะ จำนวน 74 คน และสุ่มโดยวิธีการสุ่มแบบชั้นภูมิ วิเคราะห์การวิจัยมี 4 ขั้นตอน ได้แก่ (1) ศึกษาปัญหาการวิจัย (2) การออกแบบการวิจัย (3) การเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล (4) การเขียนรายงานการวิจัย เครื่องมือในการวิจัยคือแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยการทดสอบค่าทีแบบสองกลุ่มเป็นอิสระต่อกัน

ผลการวิจัยพบว่า 1) การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก และ 2) การเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 พบว่า (2.1) ข้าราชการครูที่มีเพศ และวุฒิการศึกษาต่างกัน มีการประเมินการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน และ (2.2) ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกันประเมินการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษาความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

คำสำคัญ: หลักธรรมาภิบาล, ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล

ABSTRACT

The objectives of this research were: 1) to study the good governance of school administrators at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, and 2) to compare the good governance of school administrators at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, classified by gender, educational background and work experience. This research was a survey research. The population consists of 91 government teachers at Mitsaichon Group under

the Pattani Educational Service Area Office 3. Sample was 74 government teachers at Mitsaichon Group with selected by Taro and Yamane's Calculation Formula and obtain via stratified random sampling technique. There were 4 steps of research methodology: (1) research problem study (2) research design (3) data collection and data analysis (4) writing a research report. The instrument in this research was 5-point rating scale. The statistics used for the data analysis were: frequency, percentage, mean, Standard Deviation and hypothesis tested by independent t-test.

Major findings were as follow: 1) the good governance of school administrators at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, was found that in overall was at a high level and 2) the comparison of good governance of school administrators at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, were found that: (2.1) the good governance at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, classified by age and educational background, were not different in overall; and (2.2) the good governance at Mitsaichon Group under the Pattani Primary Educational Service Area Office 3, classified by work experience was different at .05 statistically significant.

Keywords: Good Governance, School Administrators, Mitsaichon Group

บทนำ

โลกยุคปัจจุบันได้เข้าสู่ช่วงเวลาแห่งการเปลี่ยนแปลง เกิดการเจริญเติบโตของ เทคโนโลยีที่หลากหลาย ส่งผลให้ เศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประเทศต่าง ๆ ในโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างมากกว่าอดีตที่เคยผ่านมา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในยุคนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วมากขึ้น โดยเป็นไปอย่างมีพลังซับซ้อน ไม่สามารถคาดการณ์ล่วงหน้าได้ จึงเกิดเป็นผลกระทบต่าง ๆ (อำนาจ อธิระวินช, 2553: 2)

ดังนั้นในเวลานี้ และอนาคตข้างหน้าประเทศต่าง ๆ กำลังให้ความสำคัญในการบริหารจัดการกับความเปลี่ยนแปลงและการสร้างระบบบริหารจัดการที่ดี เพื่อแสดงความเข้มแข็งให้กับ ประเทศชาติ ถือเป็นกระบวนการสำคัญในการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางในการจัดระเบียบเพื่อให้สังคมของประเทศทั้งภาครัฐภาคธุรกิจเอกชน และภาค ประชาชนของทั้งประเทศสามารถอยู่ร่วมกันได้อย่างสงบสุข และตั้งอยู่ในความถูกต้อง เป็นธรรม มีการปรับวิถีคิด วิธีการบริหารราชการของประเทศไทยใหม่ทั้งระบบ โดยกำหนดเจตนารมณ์ของแผ่นดินขึ้นมาเพื่อทุกฝ่ายในประเทศร่วมกัน คิด ร่วมกันจัดการ ร่วมกันรับผิดชอบ แก้ปัญหา พัฒนนำพาแผ่นดินนี้ไปสู่ความมั่นคง ความสงบ สันติสุข มีการพัฒนาที่ยั่งยืนและก้าวไกล เป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์ และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 6 ระบุว่า การบริหารกิจการ บ้านเมืองที่ดี ได้แก่ การบริหารราชการเพื่อบรรลุเป้าหมายเกิดประโยชน์สุขของ ประชาชน เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อภารกิจของรัฐ มีประสิทธิภาพและเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ ไม่มีขั้นตอนการ ปฏิบัติงานเกินความจำเป็น มีการปรับปรุงภารกิจของส่วนราชการให้ทันต่อ สถานการณ์ ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ มีการประเมินผลการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ (พระราชกฤษฎีกาว่าด้วย หลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 (2546: 2)

กระบวนการบริหารหน่วยงานทางการศึกษาต้องโปร่งใส คือ การตรวจสอบได้และอธิบายได้ทุกขั้นตอน ต้องมี ผู้รับผิดชอบ นอกจากการบริหารและจัดการศึกษาตามอำนาจหน้าที่เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนแล้ว รัฐบาล ได้มีการปฏิรูประบบราชการเพื่อบริการประชาชนให้มีความพึงพอใจในการบริการภาครัฐมากขึ้น เพื่อให้เป็นไปตาม เจตนารมณ์ดังกล่าว สำนักนายกรัฐมนตรีจึงออกระเบียบ สำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการสร้างระบบบริหารกิจการ

บ้านเมืองที่ดี พ.ศ.2542 ขึ้นเพื่อให้ทุกกระทรวง ทบวง กรม และส่วนราชการถือปฏิบัติ การบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ให้บริการการศึกษาแก่ประชาชนและเป็นสถานศึกษาของรัฐ จึงต้องนำหลักการว่าด้วย การบริหารกิจการ บ้านเมืองและสังคมที่ดี ซึ่งเรียกกันโดยทั่วไปว่า “ธรรมาภิบาล” มาบูรณาการในการบริหารและจัดการศึกษา เพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับหน่วยงานการศึกษาไปสู่เป้าหมายที่ต้องการได้

ธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีเป็นแนวทางสำคัญ ในการจัด ระเบียบให้สังคมทั้ง ภาครัฐ ภาคธุรกิจและภาคประชาชน ซึ่งครอบคลุมถึงฝ่ายวิชาการ ฝ่ายปฏิบัติการ ฝ่ายราชการและฝ่ายธุรกิจสามารถอยู่ ร่วมกันอย่างสงบสุข มีความรู้จักสามัคคีและร่วมกันเป็นพลัง ก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืน และส่งเสริมความเข้มแข็ง หรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศเพื่อบรรเทา ป้องกันหรือแก้ไข เยียวยาภาวะวิกฤตภัยอันตรายที่หากจะมีในอนาคต เพราะสังคมจะรู้สึกถึงความ ยุติธรรม ความโปร่งใส และความมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรีความเป็น มนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข สอดคล้องกับความเป็นไทย รัฐธรรมนูญ และกระแสโลกยุคปัจจุบัน (อริยธรรมาภิบาล, 2560) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้เป็นแนวในการบริหารจัดการจึง เป็นสิ่งที่จำเป็น และมีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กรทุกประเภททุกระดับ ไม่ว่าจะเป็นองค์กรธุรกิจ องค์กรทาง การศึกษา องค์กรทางสังคมต่าง ๆ ทั้งนี้เพราะหลักธรรมาภิบาลเป็นการบริหารจัดการที่ดี เป็นการบริหารจัดการที่สร้าง ประโยชน์และความเป็นธรรมต่อทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง และนำไปสู่ ความเจริญรุ่งเรืองทั้งมวล ดังนั้น ผู้นำในยุคปัจจุบัน จึงจำเป็นต้องศึกษาถึงหลักธรรมในการ บริหารอย่างมีจุดหมายตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการ บริหาร ดังคำกล่าวที่ว่า ผู้บริหารและผู้นำที่ดีจะต้องมีบุคลิกภาพในด้านคุณธรรม คือ ความมีสติ ความซื่อสัตย์ ความ ยุติธรรม ความละเอียดรอบคอบ ความเสียสละ ความมีเหตุผล ความรัก ความเมตตา ความกตัญญูคุณงาม 3 ความจงรักภักดี ความประหยัด ความบริสุทธิ์ใจ (ธีระ รุญเจริญ, 2550: 22-24) การนำหลักธรรมาภิบาลมาใช้ในการบริหารงานนั้น นอกจาก การแสดงถึงภาวะผู้นำที่เหมาะสมแล้ว ผู้บริหารยังต้องนำ หลักธรรมาภิบาลเข้ามาใช้ในการบริหารงานให้เกิดประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ เป็นไปด้วยความเรียบร้อยตามเป้าหมายที่วางไว้และนำมาซึ่งผลประโยชน์ต่อส่วนรวม (สมศักดิ์ สุทธิรักษ์, 2550: 75) โรงเรียนในฐานะองค์กรของรัฐและเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่มีความสำคัญอย่างยิ่งใน การขับเคลื่อนการศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ แนวทางหนึ่ง ที่ควรนำมาถือปฏิบัติใน การดำเนินการด้านต่าง ๆ ของโรงเรียน คือ การใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารโรงเรียนถือว่าเป็นตัว จักรที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษา เป็นผู้รับผิดชอบสำคัญยิ่งต่อความสำเร็จหรือความล้มเหลว ดังนั้น ภาระหน้าที่อัน สำคัญ คือ การบริหาร จัด การศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามจุดหมาย ด้วยเหตุนี้ ผู้บริหารโรงเรียนจึงต้องเป็นบุคคลที่มี วิสัยทัศน์ มีความรู้ ความสามารถ ทักษะ เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลง บริหารงานด้วยความซื่อสัตย์ เป็นธรรม โปร่งใส เป็นแบบอย่างที่ดี จะส่งผลให้ได้รับความศรัทธาเชื่อถือจากครู นักเรียน ผู้ปกครองและคนในชุมชน (วิวน ตะนะ, 2554: 2)

จากการศึกษาสภาพปัญหาของสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปัตตานี เขต 3 ได้ตระหนักถึงความสำคัญของบทบาทหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย และแนวนโยบาย แห่งรัฐ การป้องกันและปราบปรามการทุจริต จึงได้ส่งเสริมธรรมาภิบาล ในสถานศึกษาที่อยู่ในสังกัด ซึ่งการนำหลัก ธรรมาภิบาลมาบูรณาการในการบริหารจัดการสถานศึกษา มีส่วนสำคัญที่ทำให้สามารถบริหารจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ และพัฒนาในทิศทางที่ดียิ่งขึ้น แต่ในการจัดการศึกษาให้ประสบผลสำเร็จสูงสุดนั้น ขึ้นอยู่กับความรู้ ความสามารถ และการ บริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงเป็นบุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการที่จะพัฒนา การศึกษาให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล นำองค์กรสู่ความสำเร็จ

จากปัญหาดังกล่าวข้างต้น ข้าพเจ้าจึงมีความสนใจที่จะศึกษา เรื่อง การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ ผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามขอบข่าย การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546: 30) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลัก

นิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาที่ได้รับมาเป็นแนวทางการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา และเพื่อประโยชน์แก่สถานศึกษาที่จะช่วยเพิ่มศักยภาพ ในการศึกษา สามารถช่วยเพิ่มศักยภาพการทำงานของผู้บริหารเกิดการบริหารที่มีความโปร่งใส ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการบริหารและเป็นแนวทางในการพัฒนา ศาสตร์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวมในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

สมมติฐานการวิจัย

1. ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน
2. ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน
3. ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารงานของสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตด้านประชากรที่ศึกษา

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครูกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ที่ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2563 จำนวน 91 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครูกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ปฏิบัติงานปีการศึกษา 2563 จำนวน 74 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณเทียบจากตารางเครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970: 608) โดยการสุ่มตัวอย่างแบบชั้นภูมิอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling)

2. ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้เป็นการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตาม หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้ศึกษาได้ใช้ขอบข่ายการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของ กระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 30) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านหลักนิติธรรม 2) ด้านหลักคุณธรรม 3) ด้านหลักความโปร่งใส 4) ด้านหลักการมีส่วนร่วม 5) ด้านหลักความรับผิดชอบ และ 6) ด้านหลักความคุ้มค่า

3. ตัวแปรในการวิจัย

3.1 ตัวแปรต้น ประกอบด้วย

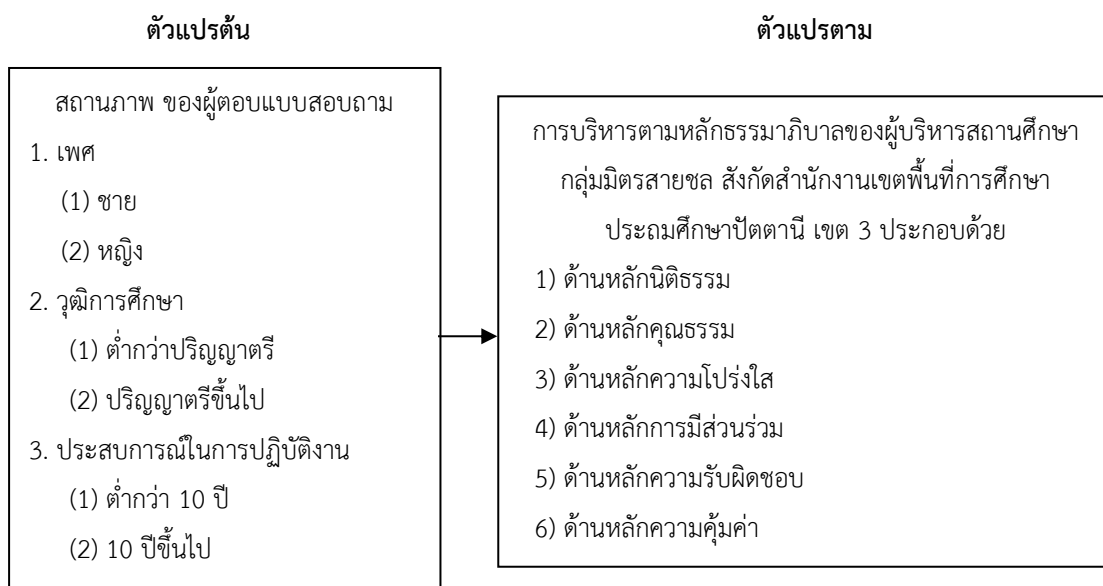
- 1) เพศ ได้แก่ เพศชาย และเพศหญิง
- 2) วุฒิการศึกษา ได้แก่ ต่ำกว่าปริญญาตรี และปริญญาตรีขึ้นไป

3) ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ตามขอบข่ายการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของกระทรวงศึกษาธิการ (2546ก: 30) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน ประกอบด้วย ด้านหลักนิติธรรม ด้านหลักคุณธรรม ด้านหลักความโปร่งใส ด้านหลักการมีส่วนร่วม ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านหลักความคุ้มค่า

กรอบแนวคิดการวิจัย

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยเรื่องความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของงานวิจัย ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้ศึกษาขอเสนอสรุปผลการศึกษาดังต่อไปนี้

1. ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 60.81 เพศชาย คิดเป็นร้อยละ 39.19 มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 6.76 ตั้งแต่ปริญญาตรีขึ้นไปคิดเป็นร้อยละ 93.24 และมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานต่ำกว่า 10 ปี คิดเป็นร้อยละ 25.68 และประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานตั้งแต่ 10 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 74.32 ตามลำดับ

2. ระดับการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.61) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}$ = 3.67) รองลงมา ด้านที่ 2

ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.66$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านที่ 6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 3.56$)

3. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและรายด้าน ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามวุฒิกการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ข้าราชการครูที่มีวุฒิกศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็น ไม่แตกต่างกัน

3.3 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมและรายด้าน ข้าราชการครูที่มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกัน

อภิปรายผล

ผลการศึกษา เรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้ศึกษานำมาอภิปรายผลตามวัตถุประสงค์และสมมติฐานของการศึกษา ดังนี้

1. การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 โดยภาพรวม ข้าราชการครูมีความคิดเห็น อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านที่ 4 ด้านหลักการมีส่วนร่วม อยู่ในระดับมาก รองลงมา ด้านที่ 2 ด้านหลักคุณธรรม อยู่ในระดับมาก และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านที่ 5 ด้านหลักความรับผิดชอบ และด้านที่ 6 ด้านหลักความคุ้มค่า อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลงานวิจัยของปัทมาพร วิริยวงษ์ (2558: 77) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3 ผลการวิจัยพบว่า โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้แก่ หลักคุณธรรม หลักการมีส่วนร่วม หลักนิติธรรม หลักความคุ้มค่า หลักความรับผิดชอบ และหลักความโปร่งใส ตามลำดับ และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของพรณิภา ไชยศรี (2563: 139)

2. การวิเคราะห์เพื่อเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูกลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตาม เพศ วุฒิกการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน

2.1 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามเพศ โดยภาพรวมและ รายด้าน ข้าราชการครูที่มีเพศต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของสถานศึกษา กลุ่มมิตร

สายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องจากการวิจัยของ ทูล คำแอ่น (2557: 117)

2.2 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวม และรายด้าน ข้าราชการครูที่มีวุฒิการศึกษาต่างกัน มีระดับความคิดเห็นต่อการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานของ สถานศึกษา กลุ่มมิตรสายชลสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับ ผลงานวิจัยของธนชัย รัตนไทรแก้ว (2549)

2.3 ผลการเปรียบเทียบการใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครู กลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวม พบว่า การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารตามความคิดเห็นของข้าราชการครูแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 สอดคล้องกับงานวิจัยของ พงษ์พิพัฒน์ นารินทร์รักษ์ (2563)

ข้อเสนอแนะ

ผลจากการศึกษาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3 ผู้ศึกษาได้นำข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำในแต่ละด้านมาสรุปเป็นข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ ผู้ศึกษาขอเสนอในแต่ละด้าน โดยเสนอข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ทั้งนี้ เพื่อที่จะได้เสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องได้นำไปใช้ประโยชน์ในหน่วยงานการศึกษา

1. **ด้านหลักนิติธรรม** ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารมีการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบุคลากร เพื่อเข้ารับการพัฒนาตนเอง หรือพัฒนางาน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.33 และข้อที่ 6 ผู้บริหารมีแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.43

ดังนั้นผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญและมีมาตรการในการกำหนดหลักเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกบุคลากร เพื่อเข้ารับการพัฒนาตนเอง หรือพัฒนางาน พร้อมทั้งแผนพัฒนาบุคลากรอย่างเป็นระบบและชัดเจน ที่ระบุไว้อย่างชัดเจน ทั้งนี้เพื่อให้บุคลากรมีการดำเนินงานอย่างเป็นระบบและเพื่อเป็นการส่งเสริมให้บุคลากรได้กระตือรือร้นในการทำงานของตนเองเพื่อรองรับการประเมินผลงานทางวิชาการ

2. **ด้านหลักคุณธรรม** ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรเข้ารับการพัฒนาตนเองหรือพัฒนางานตามความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.27 และข้อที่ 1 ผู้บริหารมีการสรรหาบุคลากรโดยวิธีการที่บริสุทธิ์ ยุติธรรม อยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ย 3.67

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการเปิดโอกาสให้บุคลากรได้เข้ารับการพัฒนาตนเองตามความต้องการหรือตามความถนัด พร้อมทั้งควรมีการสรรหาบุคลากรเข้าปฏิบัติงานด้วยยุติธรรมโปร่งใส ทั้งนี้เพื่อให้ได้บุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถจริง มาปฏิบัติงาน

3. **ด้านหลักความโปร่งใส** ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ข้อที่ 2 ผู้บริหารมีการเปิดเผยหลักเกณฑ์การพิจารณาความดีความชอบแก่ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.26 และข้อที่ 3 ผู้บริหารมีการพิจารณาความดีความชอบในรูปของคณะกรรมการที่โปร่งใส อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.49

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการกำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความดีความชอบเพื่อสร้างความโปร่งใสในหน่วยงาน พร้อมทั้งควรมีการแต่งตั้งคณะกรรมการในการพิจารณาดังกล่าว บุคลากรในหน่วยงานจะได้มีความพึงพอใจและยอมรับต่อผลที่ปรากฏ

4. ด้านหลักการมีส่วนร่วม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 5 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้ครูได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาความดีความชอบ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.50 และข้อที่ 5 ผู้บริหารเปิดโอกาสให้บุคลากรได้มีส่วนร่วมในการพิจารณาคัดเลือกเพื่อเข้ารับการพัฒนาตนเองหรือพัฒนางาน อยู่ในระดับมาก ค่าเฉลี่ย 3.55

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการเปิดโอกาสให้ข้าราชการครูหรือตัวแทนเข้าร่วมพิจารณาความดีความชอบตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด และควรพิจารณาดังกล่าวตามผลงานที่ปรากฏเชิงประจักษ์เพื่อให้ข้าราชการครูได้ตระหนักในการจัดทำผลงานทางวิชาการและพัฒนาผู้เรียนด้วยตั้งใจและมุ่งมั่นในการทำงานอย่างแท้จริง

5. ด้านหลักความรับผิดชอบ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 3 ผู้บริหารส่งเสริมสนับสนุน ให้บุคลากร เข้าร่วมประชุม สัมมนาอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.29 ข้อที่ 2 ผู้บริหารกำหนดตำแหน่งงาน ขอบเขตหน้าที่ความรับผิดชอบ และคุณสมบัติของบุคลากรที่จะสรรหาไว้อย่างชัดเจน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.38 และข้อที่ 4 ผู้บริหารมีการจัดสวัสดิการให้แก่บุคลากรอย่างเหมาะสม อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.43

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการส่งเสริม สนับสนุนให้บุคลากรได้เข้าร่วมประชุม กำหนดขอบเขตการปฏิบัติงานที่ชัดเจน และมีการจัดสวัสดิการแก่บุคลากรตามความเหมาะสม ทั้งนี้เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการครู และเพื่อเป็นขวัญและกำลังใจให้แก่บุคลากรในหน่วยงาน

6. ด้านหลักความคุ้มค่า ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ข้อที่ 6 ผู้บริหารมีการประเมินผลการปฏิบัติงานยึดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน อยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.17 และข้อที่ 7 ผู้บริหารมีการบริหารจัดการทรัพยากรบุคคลอย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์สูงสุดอยู่ในระดับปานกลาง ค่าเฉลี่ย 3.45

ดังนั้นผู้บริหารควรมีการประเมินผลงานปฏิบัติงานโดยยึดหลักประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน และควรมีการบริหารจัดการงานด้านบุคคลอย่างมีประสิทธิภาพและมีความคุ้มค่าต่อหน่วยงาน เพื่อให้บุคลากรมีความกระตือรือร้นในการปฏิบัติงานและเพื่อให้หน่วยงานประสบผลสำเร็จตามวัตถุประสงค์

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลของการศึกษาในครั้งนี้ ทำให้ผู้ศึกษาได้แนวคิดในการศึกษาครั้งต่อไปเพื่อเป็นการต่อยอดพัฒนางานวิจัย และเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาจึงขอเสนอหัวข้อสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ศึกษาความคุ้มค่าในการบริหารงานงบประมาณของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
2. ศึกษาความโปร่งใสในการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
3. ศึกษาการมีส่วนร่วมในการพิจารณาจัดทำแผนจัดสรรงบประมาณของคณะกรรมการสถานศึกษาในสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3
4. ศึกษาหลักคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษากลุ่มมิตรสายชล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปัตตานี เขต 3

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546 ก). *คู่มือการบริหารสถานศึกษาที่เป็นนิติบุคคล*. กรุงเทพฯ: ไทยวัฒนาพานิช.

ทูล คำอ่อน. (2557). *การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลบวัก้าง อำเภอสันกำแพง จังหวัด*

เชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ ตามหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

- ธนนชัย รัตนไทรแก้ว. (2549). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของโรงเรียนในจังหวัดนครสวรรค์*. วิทยานิพนธ์
ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์. (สำเนา).
- ธีระ รุญเจริญ. (2550). *ความเป็นมืออาชีพในการจัดและบริหารการศึกษา ยุคปฏิรูปการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 4).
กรุงเทพฯ: ข้าวฟ่าง.
- ปัทมาพร วิริยวรวงศ์. (2558). *ความคิดเห็นของข้าราชการครูต่อการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลของผู้บริหาร
สถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนศรีราชา 1 สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 3*.
งานนิพนธ์ตามหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- พงษ์พิพัฒน์ นารินรัช. (2563). *ปัจจัยการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 23*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชา
การบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- พรณิภา ไชยศรี. (2563). *การบริหารตามหลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์หลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- วีน ตะนะ. (2554). *การใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารโรงเรียนในอำเภอเชียงของ จังหวัดเชียงราย*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมศักดิ์ สุทธิรักษ์. (2550). *มิติการพัฒนาและการบริหารทรัพยากรบุคคล*. ในเอกสารประกอบการอบรมผู้บริหาร
สถานศึกษา ฝ่ายพัฒนาบุคคล สำนักงานการประถมศึกษา. จังหวัดนครสวรรค์.
- อำนาจ ธีระวนิช. (2553). *การจัดการยุคใหม่*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ: บริษัทมาเธอร์ บอส มาร์เก็ตติ้ง จำกัด.